

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w m.st. Warszawie

RWA-50/60/985/2000/DM

Warszawa, dn. 18 grudnia 2000 r.

DECYZJA Nr RWA – 37/2000

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1990 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm.), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, odmawia się wszczęcia na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowo - Budowlanej „Jary” w Warszawie postępowania w sprawie nakazania Stołecznemu Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej w Warszawie zaniechania praktyk monopolistycznych, określonych w art. 5 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw energii ciepłej przejawiających się w przerzuceniu na Spółdzielnię obowiązku modernizacji urządzeń stanowiących własność SPEC oraz narzuceniu obowiązku nieodpłatnego przekazania na majątek SPEC wybudowanych na koszt Spółdzielni instalacji elektrycznej sterującej, uziemniającej i przeciwpożarowej automatyki pogodowej centralnego ogrzewania budynków Spółdzielni.

UZASADNIENIE

W dniu 20 sierpnia 2000 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek Spółdzielni Mieszkaniowo – Budowlanej „Jary” (zwanej dalej: Spółdzielnią) o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie stwierdzenia stosowania przez Stołeczne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Warszawie (zwane dalej: SPEC) praktyki monopolistycznej, polegającej na wymuszaniu na Spółdzielni wykonania modernizacji węzłów ciepłych i nieodpłatnego przekazania wykonanych instalacji na majątek SPEC.

Spółdzielnia wniosła także o stwierdzenie, iż kwota zapłaconego przez Spółdzielnię wynagrodzenia za wykonane prace jest nienależna, bowiem jest wynikiem zastosowania przez SPEC praktyk monopolistycznych.

W uzasadnieniu wniosku Spółdzielnia podniosła, iż jest właścicielem 73 budynków mieszkalnych. Węzły ciepłe w tych budynkach stanowią zaś własność SPEC. Aby uzależnić temperaturę ciepłej wody dostarczanej przez SPEC od warunków pogodowych – na czym zależało Spółdzielni - należało zainstalować w węzłach instalację automatycznego sterowania centralnego ogrzewania. SPEC nie był zainteresowany takimi zmianami. Niemniej z uwagi na fakt, iż węzły ciepłe są własnością SPEC, nikt inny nie mógł podjąć się wykonania tam montażu instalacji automatyki pogodowej.

Warunkiem wstępnym zamontowania automatyki pogodowej w budynkach Spółdzielni było przeprowadzenie remontu węzłów ciepłych. Koszty modernizacji, którą wykonał SPEC, pokryła Spółdzielnia, wydatkując na ten cel

Natomiast podstawowym warunkiem podjęcia się przez SPEC wykonania montażu instalacji automatyki pogodowej, było nieodpłatne przekazanie wykonanej instalacji elektrycznej na majątek SPEC. Według Spółdzielni umieszczenie takiego zapisu w umowie nr 10/TT/98 z dnia 22 lipca 1997 r. zostało na niej wymuszone. Również wysokość wynagrodzenia za wykonanie instalacji elektrycznej została Spółdzielni narzucona.

Tym samym w opinii Spółdzielni SPEC naruszył przepisy ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów - Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm. (zwanej dalej: ustawą antymonopolową), albowiem będąc monopolistą na rynku warszawskim wymusił niekorzystne dla Spółdzielni ustalenia umowne, polegające na obowiązku zapłaty za urządzenia, które następnie Spółdzielnia musiała przekazać na jego majątek. W tym też zakresie Spółdzielnia uważa, że powyższa umowa mogła być zawarta tylko poprzez nadużycie pozycji dominującej.

W uzupełnieniu wniosku (pismo z dnia 20 września 2000 r.) Spółdzielnia zwróciła uwagę, iż negocjacje pomiędzy SPEC i Spółdzielnią o warunkach modernizacji węzłów ciepłych oraz zainstalowania w zmodernizowanych węzłach automatyki pogodowej toczyły się od 1992 r. W latach 1994-1996 Spółdzielnia pokryła najpierw koszty modernizacji węzłów, a w okresie od 1995 r do 1996 r. protokolarnie i nieodpłatnie przekazała wykonane urządzenia na majątek SPEC. Następnie Spółdzielnia zwróciła się do SPEC o zamontowanie pełnej automatyki pogodowej. SPEC uzależnił montaż automatyki pogodowej od partycypacji Spółdzielni w kosztach wykonania robót elektrycznych. Szczegółowe warunki przedmiotowej inwestycji, w tym koszty wykonania instalacji elektrycznej sterującej, uziemniającej i przeciwpożarowej dla potrzeb montażu w węzłach ciepłych automatyki pogodowej centralnego ogrzewania, zostały określone w umowie 10/TT/98 z dnia 22 lipca 1997 r. Koszty wykonania ww. instalacji ustalono wstępnie na kwotę ... od jednego węzła, która następnie na wniosek SPEC - aneksem z dnia 14 grudnia 1998 r. – została podniesiona do wysokości ...

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zarzuty przedstawione we wniosku dotyczą dwóch kwestii. Po pierwsze Spółdzielnia podniosła sprawę remontu węzłów ciepłych, stanowiących własność SPEC. Remont ten, przeprowadzony w latach 1994 – 1996, był niezbędny dla zamontowania w budynkach automatyki pogodowej. Koszty modernizacji węzłów ciepłych poniosła Spółdzielnia, a następnie przekazała nieodpłatnie w okresie od 1995 r. do 1996 r. wykonane urządzenia na majątek SPEC. Spółdzielnia uznała takie warunki za narzucone przez SPEC i wniosła w tym zakresie o stwierdzenie stosowania przez SPEC praktyki monopolistycznej. Brak jest jednak stosownej umowy regulującej powyższą kwestię. Dlatego też - w opinii Urzędu - narzucony przez SPEC uciążliwy warunek ujawnił się najpóźniej w momencie nieodpłatnego przekazywania przez Spółdzielnię zmodernizowanych urządzeń na majątek SPEC.

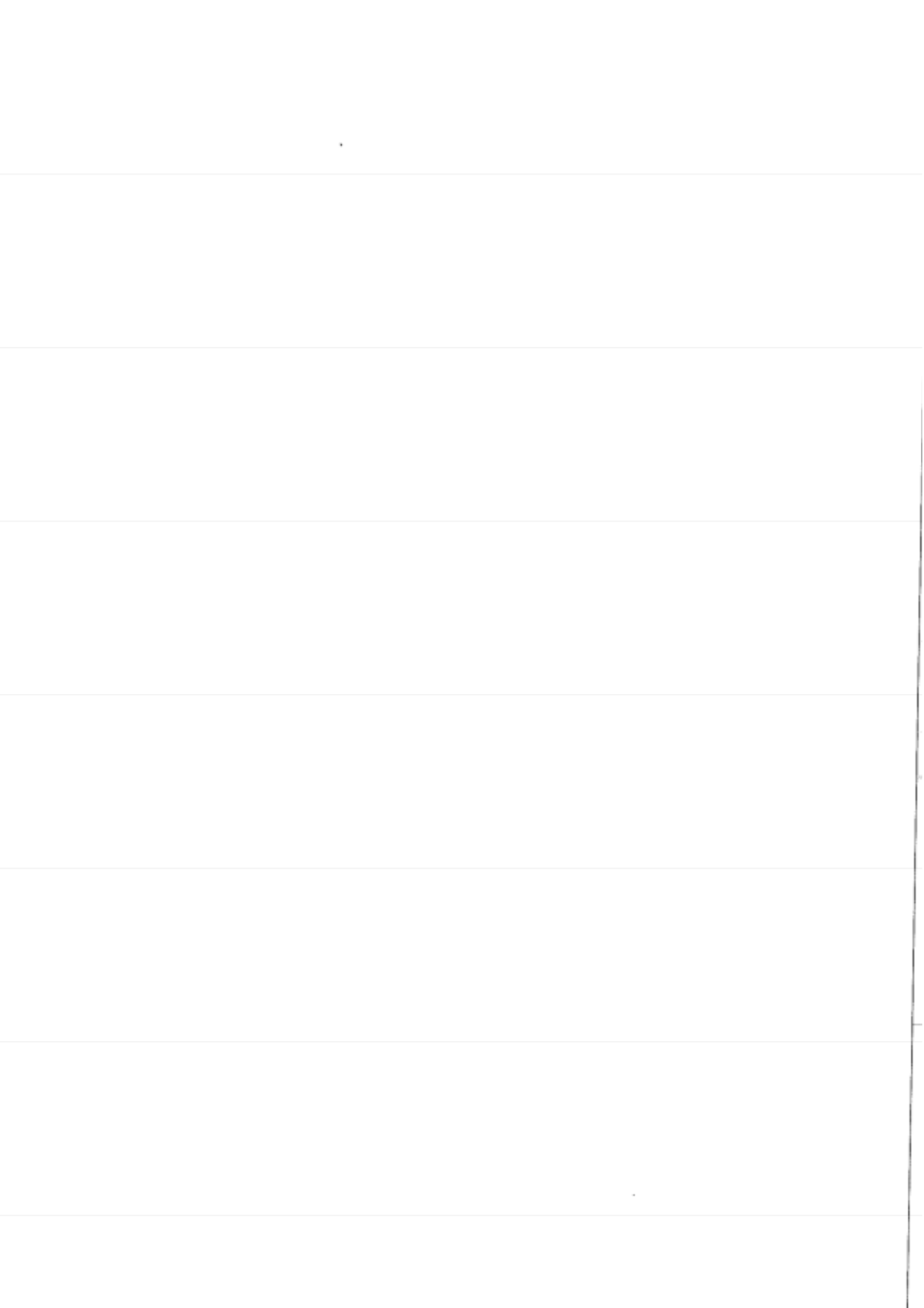
Drugą kwestią podnoszoną przez Spółdzielnię była sprawa wykonania instalacji elektrycznej sterującej, uziemniającej i przeciwpożarowej dla potrzeb montażu w węzłach ciepłych automatyki pogodowej. Zgodnie z umową nr 10/TT/98 z dnia 22 lipca 1997 r. Spółdzielnia została zobowiązana pokryć koszty wykonania tej instalacji, a następnie przekazać nieodpłatnie na majątek SPEC. Tak więc to powyższa umowa zawierała - niekorzystne w opinii Spółdzielni – warunki.

Wniosek Spółdzielni o wszczęcie postępowania administracyjnego w powyższym zakresie wpłynął do Urzędu w dniu 4 września 2000 r.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy antymonopolowej nie wszczyna się postępowania, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano stosowania praktyki monopolistycznej, upłynął rok.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego (patrz: wyrok SA z dnia 27 września 2000 r. – sygn. akt XVII Ama 97/99) w odniesieniu do praktyki monopolistycznej wskazanej w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej polegającej na narzucaniu uciążliwych warunków umów o trwaniu praktyki można mówić jedynie do czasu zawarcia przez strony umowy zawierającej taki warunek. Po zawarciu umowy nie można już mówić o „narzucaniu”, bowiem w tym czasie uciążliwy warunek już stał się treścią umowy. W dacie zawarcia umowy wystąpiły również jej skutki w postaci zobowiązań powstałych w majątku stron, a zwłaszcza podmiotu, któremu uciążliwy warunek został narzucony. Pokrzywdzony przez stosowanie praktyk ma zatem najpóźniej w dacie zawarcia umowy pełną świadomość, co do ewentualnego uciążliwego charakteru warunków zawartej umowy i ma możliwość podjęcia działań chroniących jego prawa.

Instytucja przedawnienia wskazana w art. 21 ust. 1 ustawy antymonopolowej określając czas, w którym może być wszczęte postępowanie o przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym, służy w oczywisty sposób zasadzie ochrony pewności obrotu i realnego wykonywania umów. Prawo do ochrony przed nadużyciem pozycji dominującej jest zatem w sposób wyraźny określony w czasie.

W świetle powyższego bieg terminu, o jakim mowa jest w art. 21 ust. 1 ustawy antymonopolowej, dla zarzutów Spółdzielni dotyczących nieuzasadnionego przerwania na nią obowiązku modernizacji węzła ciepłego, rozpoczął się w 1996 roku, w którym zakończyło się przekazywanie na majątek SPEC wyremontowanych urządzeń. Dlatego też zgodnie z powołanym wyżej przepisem, postępowanie powinno zostać wszczęte do dnia 31 grudnia 1997 r.

Natomiast początkiem biegu ww. terminu odnośnie narzucania Spółdzielni obowiązku sfinansowania instalacji elektrycznej sterującej, uziemiającej i przeciwpożarowej automatyki pogodowej zamontowanej w budynkach Spółdzielni, będzie dzień 22 lipca 1997 r. tj. data podpisania umowy, zawierającej powyższy obowiązek. Zatem, w powyższym zakresie, postępowanie powinno zostać wszczęte do dnia 31 grudnia 1998 r.

Tymczasem stosowny wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego w powyższych sprawach, którego dzień doręczenia organowi administracji państwowej, stosownie do art. 61 § 3 k.p.a., jest datą wszczęcia postępowania na żądanie strony – wpłynął do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dopiero w dniu 4 września 2000 r., a więc z przekroczeniem przewidzianego w ustawie terminu.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem niniejszej Delegatury.

D Y R E K T O R
Delegatury w m.st. Warszawie
Jerostate Król

Otrzymuje:

**Spółdzielnia Mieszkaniowo –
Budowlana „Jary”**
ul. Surowieckiego 12
02-785 Warszawa

